

agenda**k**kulturarv

Agenda kulturarv

Delrapport

April 2002

Innehåll

Sammanfattande slutsatser	2
Bakgrund	4
Projektets syfte och mål	4
Arbetsätt	5
Hittills gjorda insatser	6
Fördelning av bidrag	9
Planerade insatser	11

Bilagor

- 1** Projektplan
- 2** Gruppuppgift, Upptaktsseminariet 2001
- 3** Budget 2002
- 4** Brev för utlysning av det första fördelningstillfället
- 5** Beslut om bidrag vid första fördelningstillfället
- 6** Brev för utlysning av det andra fördelningstillfället

Sammanfattade slutsatser

Denna rapport är en redovisning av hittills gjorda insatser inom ramen för projektet Agenda kulturarv. Rapporten behandlar främst de insatser som har utförts innan medel ställdes till förfogande. Detta med anledning av att första beslut om fördelning togs den 5 mars i år. En mer genomgripande bedömning kommer att kunna ges i den rapport som lämnas till regeringen den 1 april 2003.

Syftet med Agenda kulturarv är att i bred samverkan med omgivande samhälle förnya kulturmiljövårdens arbete, inriktning, demokratiska förankring och därmed slagkraft. Målet är en sektorsgemensam och brett förankrad programförklaring som lanseras i december 2003 - en Agenda för kulturarvet. Projektet fungerar nationellt som ett system inom vilket ramar det är tänkt att en process för reflektion och förändring ska drivas. Av betydelse är därför att man, utöver att arbeta med specifika satsningar inom ramen för projektet, anlägger ett Agenda kulturarvsperspektiv på den ordinarie verksamheten. Resultatet av Agenda kulturarv är avhängigt vad de som arbetar runt om i landet fyller det med.

Arbetet med Agenda kulturarv uppstod ur ett behov att ompröva och kritiskt granska kulturarvsområdets nuvarande arbetssätt och metoder. Efter det första upptaktsseminariet i april 2001 kunde stor entusiasm över att det gavs utrymme för reflektion kring verksamheten, och en glädje över att ”ta tag” i sektorns framtidsdiskussion avläsas. En tydlig vilja till förändring märks i de diskussioner som nu förs runt om i landet. Diskussioner som tidigare tenderade att landa i frågan *om* en omorientering var nödvändigt fokuserar idag på *hur* en omorientering kan göras.

Nedan följer ett antal slutsatser rörande hittills gjorda insatser inom ramen för projektet Agenda kulturarv:

- Möjligheterna att avsätta medel ur 28:27 för arbetet med Agenda kulturarv resulterade i ett aktivt engagemang ute i länen och på Riksantikvarieämbetet (RAÄ). Vid det första fördelningstillfället i mars i år fördelades 250 000 kr till de län som hade sökt detta. Arbetet har efter detta beslut tagit fart och en rik flora av goda initiativ kan utläsas i de projektidéer som formulerats runt om i landet.

Exempel på idéer är bland annat att anordna ”kulturmiljödagar”, att ”kulturarvsstämpla” företag, att starta en ”Kulturmulleskola” för mindre, att i samarbete med lokal-TV producera inslag om historiska platser och låta tittarna själva föreslå platser och historier samt att i varierade fokusgrupper diskutera historia och kulturarv för att den vägen få en allsidigare diskussion om historien, kulturarv och den professionella kulturmiljövårdens arbete.

- Som ett resultat av projektet har de verksamma inom kulturarvsområdet börjat söka sig nya vägar för arbetet med kulturarv. Exempel på detta är arbetet med SWOT-

analyser för att identifiera sina organisationers och kulturarvsarbetets styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Vidare är arbete med omvärldsanalys, som ett verktyg för arbetets inriktning, nytt för de flesta organisationer. För att fördjupa kunskapen om omvärlden har många organisationer valt att använda sig av enkäter, attitydundersökningar och djupintervjuer.

IVästra Götalands län har man till exempel tillsammans med SOM-institutet tagit fram en enkätundersökning vars syfte är att undersöka kulturarvets betydelse, och uppfattningen om kulturmiljövårdens verksamhet bland allmänhet och institutioner i länet.

Ett annat exempel är Västerbottens län där man planerar att undersöka attityder hos företagare och politiker. Detta kommer att ske genom en kartläggning av nämnda grupper syn på kulturarvets roll och värde i dagens samhälle.

- Agenda kulturarv har även givit upphov till att man finner nya fora för diskussion och utbyte av erfarenheter. I de flesta län har kulturarvsorganisationerna börjat söka nya samtalspartners i arbetet med kulturarvet, och träffas i nya konstellationer. Såväl personer som grupper, vilka vanligtvis inte träffas, har mötts för att inleda en dialog kring kulturarvets betydelse i samhället.

Ett nationellt och ett större antal regionala upptaktsseminarier har hållits. Huvudsyftet har varit att hitta formen för hur förnyelsearbetet ska bedrivas. Tydligt är att man i de flesta fall har haft en ambition att bjuda in brett för att få med olika grupper som arbetar inom eller berörs av kulturarvssektorns arbete.

I Kalmar län planerar man att upprätta ett "Forum för kulturarvsfrågor". Idén kommer sig av ett stort behov av ökade kontakter, utbyte och samarbete mellan läns museet, länsstyrelsen, kommunerna och en stor mängd andra aktörer inom länet. Tanken är att upprätta en "e-mailgrupp" och en interaktiv hemsida där man ska kunna mötas och chatta, hitta värdefull information och adresser. Planer finns också på att söka upp medborgarna i deras vardagsmiljöer och på arbetsplatser för att samtala kring kulturarv.

På RAÄ planeras ett seminarium med deltagare från olika centrala myndigheter, verk och organisationer samt ideella föreningar som har som uppdrag att på nationell nivå nå målet om hållbar utveckling. Syftet är att tillsammans finna kopplingar på temat hållbar utveckling samt att skapa dialog kring hur kulturarvsfrågorna kan bli en naturlig del i övriga myndigheters och organisationers arbete för hållbar utveckling.

Många positiva effekter av Agenda kulturarv syns alltså redan. De mer långtgående effekterna kan dock inte avläsas fullt ut förrän i samband med att projektet avslutas. Det är också sannolikt att det verkliga genomslaget kommer först flera år efter att projektet är avslutat och att de då upplevs som en naturlig del av den vanliga verksamheten. När detta infaller har dock syftet med Agenda kulturarv uppnåtts.

Bakgrund

De första initiativen till projektet Agenda kulturarv togs hösten 2000 av Länsmuseernas samarbetsråd, länsstyrelserna och RAÄ. Bakgrunden till projektet utgjordes av behovet att sätta våra gemensamma verksamhetsmål i relation till dagens arbetssätt, och att erbjuda en möjlighet till reflektion kring huruvida de metoder som används idag är de som på bästa sätt borgar för att verksamhetsmålen uppnås. För att understryka att förnyelsearbetet ska innefatta hela kulturarvsområdet, inte enbart frågor kring den fysiska kulturmiljön, valdes projektnamnet Agenda kulturarv.

I initialskedet fanns en uttalad ambition att förankra projektidén väl och ge de verksamma i hela landet en möjlighet att vara delaktiga i formulerandet av projektets mål. Mot bakgrund av denna ambition arrangerades ett upptaktsseminarium för att hitta riktningen.

Parallellt med inriktnings- och förankringsarbetet undersöktes olika finansieringsmöjligheter. Detta resulterade i ett bidrag från Stiftelsen framtidens kultur i september 2001 vilket möjliggjorde för projektledningen att fortsatt driva projektet.

När regeringen gav projektet sitt stöd genom att i Budgetpropositionen för år 2002 föreslå att Agenda kulturarv skulle ges möjlighet att utnyttja 10 miljoner kronor per år ur anslaget 28:27, gavs en nödvändig bas för projektet. Tilldelningen innebar en absolut förutsättning för att driva projektet på bred front.

På ett år växte således idén om att diskutera kulturarvsarbetets framtida inriktning till att bli en bred, gemensam satsning på framtidsfrågor inom kulturarvsområdet i hela landet.

Projektets syfte och mål

Syftet med projektet är att i bred samverkan med omgivande samhälle förnya kulturmiljövårdens arbete, inriktning, demokratiska förankring och därmed slagkraft. Målet är en sektorsgemensam och brett förankrad programförklaring som lanseras i december 2003 - en Agenda för kulturarvet.

Projektet ska, genom att erbjuda en mötesplats för diskussion och analys samla kulturarvssektorn till en gemensam framtidssatsning. Resultatet ska bli ett ökat genomslag och en bredare förankring för kulturarvsfrågor samt en ny beredskap för kulturarvssektorn att gripa sig an framtida frågor för kulturarvsarbetet.

Läs vidare om Agenda kulturarvs syfte och mål i bilaga 1, *Projektplan*.

Arbetsätt

Projektet Agenda kulturarv fungerar nationellt som ett system inom vilket ramar det är tänkt att en process för reflektion och förändring ska drivas. Resultatet av Agenda kulturarv är avhängigt vad de som arbetar runt om i landet fyller det med. Begreppen delaktighet och samverkan har placerats i centrum och kan ses ur tre olika perspektiv, samverkan mellan kulturarvsområdets organisationer, allas delaktighet inom organisationerna samt bred samverkan med omgivande samhälle.

Ett projekt i samverkan

Agenda kulturarv bedrivs i hela landet som ett samverkansprojekt mellan de tre initiativtagande parterna; Länsmuseernas samarbetsråd, länsstyrelserna och RAÄ. Avgörande för arbetet är det nära samarbete som sker med Statens kulturråd (KUR) och Svenska kommunförbundet.

I länen

Eftersom Agenda kulturarv syftar till att möjliggöra ökad delaktighet i arbetet med kulturarv och kulturarvsfrågor bedrivs huvuddelen av arbetet i länen. Ansvar för projektet på regional nivå delas av Länsstyrelser och regionala museer, och den organisatoriska basen i projektet utgörs av en arbetsgrupp per län eller region. Representationen i de länsvisa grupperna varierar. Vanligen ingår representanter från länsstyrelser och regionmuseer samt i vissa län kommuner, regionförbund, hembygdsförbund med flera. Samtliga län har dock minst en kontaktperson för frågor som rör Agenda kulturarv.

Länsstyrelsen och det regionala museet ansvarar för att andra aktörer och medborgare ges möjlighet att delta i arbetet. Att komma invånarna så nära som möjligt är avgörande för projektets genomslag på sikt. Arbetet i länen innebär därför dialog med kommuner, skolan, branschorganisationer, hembygdsföreningar och andra frivilligorganisationer etc.

På Riksantikvarieämbetet

RAÄ bedriver sitt arbete med Agenda kulturarv utifrån sin uppgift som central myndighet. Kontakter sker därför med andra centrala myndigheter, verk och ideella organisationer som berörs av eller arbetar med kulturarvsfrågor ur ett nationellt perspektiv.

Den egna personalen

Agenda kulturarv är ett utvecklingsarbete för alla. Hela personalstyrkan hos de samverkande organisationerna ska därför erbjudas möjligheten och känna sig inbjudna att delta. Om den egna personalen inte görs delaktigt finns en uppenbar risk för att programförklaringen inte tas i bruk efter projektets slut. Resultaten av Agenda kulturarv måste därför också kontinuerligt återföras till och förankras i den ordinarie verksamheten.

Projektgrupp

Som ett praktiskt stöd för Agenda kulturarvsarbetet i hela landet har en nationell projektgrupp inrättats. Projektgruppen är projektets sammanhållande organ och Agenda kulturarvs operativa motor för det arbete som bedrivs runt om i landet. Projektgruppen består av projektledaren samt en projektsamordnare och en projektmedarbetare.

Samordningsgrupp

Agenda kulturarv styrs nationellt av en samordningsgrupp. Dess främsta uppgift är att representera sina olika organisationer och dess specifika förutsättningar genom projektets olika faser. Gruppen består av två representanter från Länsmuseernas samarbetsråd, två representanter från länsstyrelserna och två representanter från RAÄ. Representanter för KUR och Svenska kommunförbundet är adjungerade till samordningsgruppens möten.

Samarbets- och idégrupper

Andra organisationer som verkar nära Agenda kulturarvs samverkande organisationer, såsom centrala museer, kommunala museer och Svenska Hembygdsförbundet med flera, kommer under 2002 att knytas till arbetet. Detta kommer troligtvis ske i form av en nära samarbetsgrupp.

Ytterligare grupper med företrädare för till exempel forskning, näringsliv, politiker, media samt centrala myndigheter och verk kommer kontinuerligt att bjudas in till dialog genom olika idégrupper.

Läs vidare om hur arbetet är organiserat i bilaga 1, *Projektplan*.

Hittills gjorda insatser

Att hitta riktningen

Vid Riksantikvarieämbetets Höstmöte i december 2000 togs beslutet om att samla länsstyrelserna, Länsmuseernas samarbetsråd och RAÄ kring projektet Agenda kulturarv. Beslutet blev startskottet för förankringen av projektet inom de respektive organisationerna och för arbetet med att presentera Agenda kulturarv utanför kulturmiljösektorn. Man enades också om att genomföra ett upptaktsseminarium för att börja diskutera kulturarvsfrågornas framtid.

Inför upptaktsseminariet identifierades ett tiotal frågeställningar som angelägna för kulturarvsarbetet i framtiden (se bilaga 2, *Gruppuppgift, Upptaktsseminariet 2001*). Dessa diskuterades vid ett idéseminarium med företrädare för kulturarvssektorn samt företrädare för kultursektorn, forskningsvärlden, media och näringsliv.

I april 2001 hölls Agenda kulturarvs upptaktsseminarium. Syftet med seminariet var att väcka inspiration till framåtsyftande utvecklingsarbete och en positiv, kritisk diskussion samt att lyssna in sektorns synpunkter kring den fortsatta utvecklingen av projektet. Bland de drygt 100 personer som deltog fanns representanter från de flesta länsstyrelser och läns museer samt från Kulturdepartementet, Svenska kommunförbundet och samtliga av RAÄ:s avdelningar. Deltagarna arbetade aktivt i grupper och resultatet redovisades skriftligt. Vid sammanställningen av redovisningarna identifierades olika utvecklingsfaser i det fortsatta Agenda kulturarvsarbetet. Utvecklingsfaserna kom att utgöra grunden för projektets tidsplan.

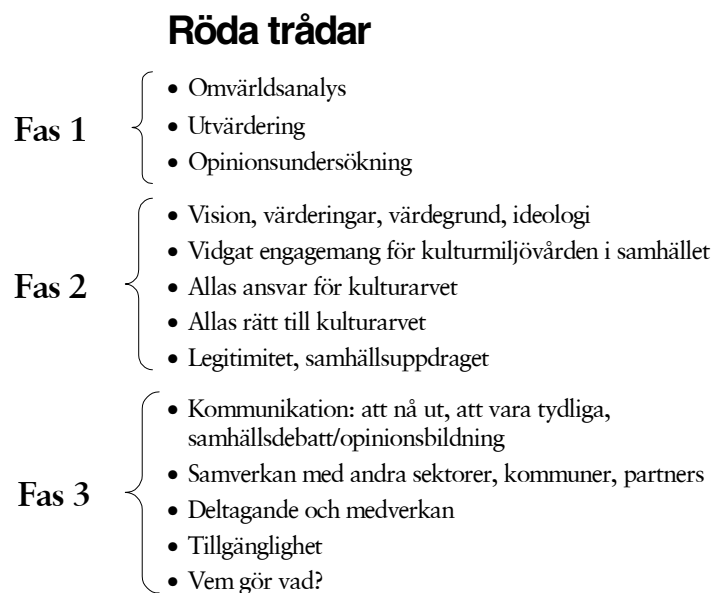

Illustration av de utvecklingsfaser eller "röda trådar" som kunde identifieras efter upptaktsseminariet.

Läs vidare om de olika faserna i bilaga 1, *Projektplan*.

Att samordna, stötta och förankra

Efter upptaktsseminariet lades den organisatoriska, tidsmässiga och innehållsliga grunden för projektet. Projektets tidsplan och milstolpar slogs fast utifrån de faser som identifierades vid upptaktsseminariet. Riktlinjer drogs för vilka verktyg samt vilket underlagsmaterial som skulle underlätta arbetet.

En mycket viktig faktor för att knyta ihop arbetet med Agenda kulturarv har varit att erbjuda möjligheten för de ansvariga i länen och på RAÄ att träffas. Detta för att skapa en känsla av att man ingår i någonting större utöver det arbete man bedriver lokalt. Vid Riksantikvarieämbetets Höstmöte 2001 arrangerades därför ett seminarium som ägnades åt diskussion kring det fortsatta arbetet med Agenda kulturarv. Den 10 april 2002 anordnades ett andra arbetsseminarium för länens och RAÄ:s kontaktpersoner samt andra som arbetar operativt med Agenda kulturarv. Dessa cirka 60 personer samlades i Stockholm för att utbyta erfarenheter och skapa kontakter både mellan länen och RAÄ samt att diskutera det fortsatta arbetet. Samtliga län var representerade. Tanken var även att seminariet skulle ge inspiration och kunskap inför det fortsatta arbetet med omvärldsanalys och utåtriktat arbete.

Agenda kulturarv ska genomföras i bred dialog med omgivande samhälle. Som ett led i det arbetet har projektgruppen utfört en rad presentationer och föredrag samt deltagit i seminarier. Syftet har varit att inleda en dialog kring projektet och fånga upp andras synpunkter på inriktningen av detsamma. Presentationer har gjorts för bland annat Länsråden, KUR, Landstingsförbundet, Svenska Kommunförbundet, Svenska

hembygdsförbundet, Lokal kultur, IVF Industriforskning och utveckling AB, Västra Götalandsregionen, Temadagen vid Riksantikvarieämbetets Höstmöte, Museipedagogiskt forum, Glesbygdsverket, Boverket m fl.

Att kommunicera och synliggöra

Hittills utförda nationella kommunikationsinsatser har syftat till föra en dialog kring projektet med dem som arbetar inom våra respektive organisationer. Kommunikationen har kretsat kring frågor som till exempel varför Agenda kulturarv behövs, vad målet ska vara samt vad projektet kan komma att innebära rent faktiskt. Insatserna har, förutom att samordnings- och projektgruppen har deltagit vid informationsmöten i länen och på RAÄ, bestått i att sprida informationsmaterial inom projektet.

Ett annat sätt att synliggöra projektet har varit att utnyttja RAÄ:s hemsida. På Agenda kulturarvs egna sidor (www.raa.se/agendak) återfinns bland annat all aktuell information om projektet. Sidorna uppdateras kontinuerligt.

Nuläges- och omvärldsanalys (Fas 1)

Ett av de teman som lyftes fram vid upptaktsseminariet som avgörande för kulturarvssektorns framtid var ökad kunskap om vår omvärld. Med utgångspunkt i detta gavs projektets första fas, Fas 1, nuläges- och omvärldsanalys som tema.

Man var överens om att, för att vi ska kunna bestämma målen i programförklaringen, krävs att vi undersöker hur kulturarvssektorn ser ut idag och vilka hot och möjligheter vi ser för framtiden. Lika viktigt är att vi undersöker vad andra tycker om oss och om kulturarv genom opinionsundersökningar, arbetsgrupper, seminarier och i projektarbete. Syftet med arbetet under Fas 1 är att öka vår kunskap om oss själva och vår omvärld. Informationen i omvärldsanalysen kommer senare att användas som underlag och utgångspunkt för det fortsatta arbetet.

Länen och RAÄ påbörjade arbetet med att utföra omvärldsanalyser under hösten 2001. För att identifiera styrkor, svagheter, möjligheter och hot använde sig många av SWOT-metoden. Till stöd för arbetet har ett handledningsmaterial tagits fram av projektgruppen och projektgruppen har varit ute i länen och hållit SWOT-övningar.

Hösten 2001 beställde RAÄ en opinionsundersökning av Statistiska centralbyrån (SCB). Syftet med undersökningen var att undersöka allmänhetens intresse för och kunskaper om kulturmiljön. Samordnings- och projektgruppen arbetar för närvarande med en grundligare analys av slutrapporten från SCB. I skrivande stund är detta arbete ej avslutat. Delar av informationen i SCB:s slutrapport har vägts in i RAÄ:s nationella omvärldsanalys.

Att inbjuda till delaktighet

Att öka kulturarvsfrågornas betydelse och roll i samhället samt att synliggöra dem för nya målgrupper står som utgångspunkt för den utåtriktade verksamheten inom ramen för Agenda kulturarv. Det handlar dock inte bara om utåtriktat arbete utan kanske framför allt om att bjuda in till dialog.

Runt om i landet har ett stort antal länsvisa upptaktsseminarier ägt rum, och flera är planerade. Dessa seminarier har hittills främst haft som syfte att samla de regionala kulturarvsaktörerna bakom Agenda kulturarv och att lyfta kulturarvsarbetets framtidsfrågor för en större grupp. Detta för att i nästa led kunna göra ytterligare grupper i samhället delaktiga i arbetet med kulturarv.

Avgörande för Agenda kulturarvs genomslag är att alla grupper som arbetar med kulturarv bjuds in att delta i projektet. Det gäller inte bara antikvarier och arkeologer, utan även andra medarbetare som till exempel vaktmästare, museipedagoger, informatörer och utställningsbyggare. Nödvändigt för arbetet är också att de aktörer som dagligen arbetar med eller fattar beslut om kulturarv, men som inte räknas in i den traditionella kulturarvssektorn involveras aktivt i projektet. Det gäller till exempel kommunerna och hembygdsföreningarna.

För att på ett tidigt stadium bjuda in och göra kommunerna delaktiga i Agenda kulturarv utnyttjades Kommundagen vid Riksantikvarieämbetets Höstmöte i december 2001. Vid detta tillfälle presenterades och diskuterades projektet i syfte att fånga upp kommundagsdeltagarnas synpunkter.

Fördelning av bidrag

I och med att regeringen i RAÄ:s regleringsbrev för 2002 erbjöd möjlighet att utnyttja 10 miljoner kronor per år ur anslaget 28:27, gavs den ekonomiska bas som var en absolut förutsättning för att driva projektet på bred front. Fram till januari i år finansierades det arbete som bedrev inom ramen för Agenda kulturarv av de olika organisationernas insatser inom ramen för den ordinarie verksamheten.

Det är omöjligt att redan nu bedöma effekterna av de bidrag som fördelats under våren. Det som med säkerhet går att säga är att arbetet nu har tagit ordentlig fart runt om i landet.

Principer för fördelning

RAÄ kommer att lämna bidrag till verksamheter som på ett väsentligt sätt bidrar till att uppfylla syften och tillgodose prioriteringar i 2 och 3 § förordningen (2001:1052) om bidrag till satsningar inom projektet Agenda kulturarv.

RAÄ har tillsammans med Agenda kulturarvs samordningsgrupp tolkat utåtriktad verksamhet som sådan verksamhet som inom ramen för projektet bjuder in andra kulturarvsaktörer än de traditionella att aktivt delta i projektet, så att deras synpunkter vägs in i förnyelsearbetet och besluten för det framtida kulturarvsarbetet. Verksamheten ska också resultera i att de traditionella kulturarvsaktörerna genom förnyelsearbetet i större utsträckning arbetar i dialog med omgivande samhälle inom ramen för den löpande verksamheten. Ett arbetssätt som skapar bättre förutsättningar för förnyelse av kulturmiljövårdens arbete, inriktning, demokratiska förankring och slagkraft.

För att generera största möjliga effekt är grundprincipen att merparten av projektmedlen ska verka i olika satsningar runt om i landet. Bidragen ska ge samtliga län förutsättningar att starta upp sitt arbete inom ramen för projektet, och bejaka nytänkande både avseende metoder och samarbetspartners. Vidare gäller att projekt som är av nationellt intresse, det vill säga där resultatet kan vara av intresse att sprida till alla verksamma inom kulturarvsområdet, prioriteras.

En viss del av projektmedlen har avsatts för det nationella arbetet. Denna pott finansierar dels gemensamma aktiviteter som arbetsseminarium, nationella seminarier, kommunikations- och informationsinsatser samt extern utvärdering, och dels projektgruppens arbete och länsresor.

Se vidare i bilaga 3, *Budget 2002*.

Redovisning

Projekt som tilldelas bidrag under 2002 ska skicka in en skriftlig redovisning till Agenda kulturarv, RAÄ senast den 31 december 2002. Av redovisningen ska tydligt framgå på vilket sätt bidraget har använts i syfte att förnya kulturmiljövårdens arbete, inriktning, demokratiska förankring och slagkraft samt hur andra aktörer har beretts möjlighet att delta i arbetet.

Första fördelningstillfället

Ett första ansökningstillfälle utlystes den 14 december 2001. Fördelningen av bidrag beslutades den 5 mars 2002 av RAÄ i samråd med KUR. Vid detta tillfälle fördelades närmare fem miljoner kronor till länens och RAÄ:s arbete med Agenda kulturarv. Som underlag för fördelning uppmanades regionala museer och länsstyrelser i respektive län att inkomma med en gemensam projektbeskrivning för hur Agenda kulturarv avsågs genomföras i länet. Av projektbeskrivningen skulle tydligt framgå att projektet var gemensamt för länsstyrelsen och det regionala museet och att det omfattade verksamheten i hela länet, att projektet rörde kulturarv i ett brett perspektiv, hur olika grupper utanför det kulturmiljövårdande professionsfältet skulle engageras i arbetet, hur projektet skulle integreras i den övriga verksamheten samt hur erfarenheter från projektet skulle återföras och på sikt integreras i den övriga verksamheten. Utöver detta gavs också möjlighet att

söka bidrag för så kallade särskilda projekt som utöver ovanstående punkter kunde anses ha särskild relevans för målsättningen med Agenda kulturarv i sin helhet.

Då ansökningarnas varierande utformning och omfattning gav ett ojämförbart underlag beslutades att vid den första fördelningen av bidrag tilldela varje län ett schablonbelopp om 250 000 kr. Detta för att möjliggöra uppstartandet av arbetet i länet. Olika nyckeltal för en mer varierad fördelning diskuterades, men avlogs på grund av att länens varierande förutsättningar ej ansågs mätbara genom en sådan fördelningsmetod. Bidrag för så kallade särskilda projekt fördelades således ej.

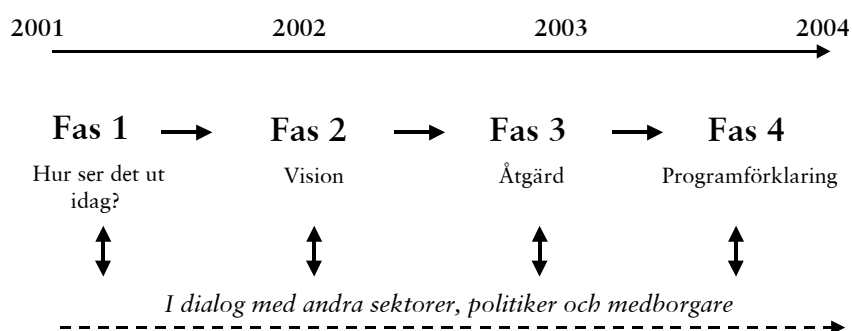
Se vidare i bilaga 4, *Brev för utlysning av det första fördelningstillfället*, samt i bilaga 5, *Beslut om bidrag vid första fördelningstillfället*.

Andra fördelningstillfället

Efter samråd med läns- och landsantikvarier beslutades att ett andra fördelningstillfälle skulle utlysas tämligen omgående. Sista ansökningsdag bestämdes till den 22 april 2002. För att underlätta ansökningsprocessen för de sökande samt beredningsarbetet togs en ansökningsblankett med villkor för att komma ifråga om bidrag fram. I skrivande stund har beslut om en andra fördelning ännu ej fattats.

Se vidare i bilaga 6, *Brev för utlysning av det andra fördelningstillfället*.

Planerade insatser

Beskrivning av Agenda kulturarvs olika faser som utvecklades vid upptaktsseminariet i april 2001.

Nuläget

Samtliga län och RAÄ arbetar nu aktivt med Agenda kulturarv. Diskussionerna som förs mellan de olika organisationerna och andra rör inte längre *om* projektet ska genomföras utan kring *hur* det ska ske. Nedan följer en presentation av de insatser inom ramen för Agenda kulturarv som ligger närmast i tid.

Länen befinner sig mitt i Fas 1 där kunskap om vår omvärld står i centrum för arbetet. Exempel på aktiviteter som genomförts eller planeras att genomföras i länen och på RAÄ är seminarieverksamhet inom och utanför organisationerna, möten med syfte att inleda en dialog kring projektet med olika samarbetspartners och intressenter (kommunens politiker och tjänstemän, näringsliv, ideella föreningar etc.), enkätundersökningar, attitydundersökningar och djupintervjuer riktade till olika målgrupper, olika typer av utåtriktad verksamhet i syfte att nå olika och för kulturarvsarbetet nya grupper i samhället samt kontakter med media i syfte att i högre utsträckning föra ut våra frågor, och att utveckla vårt sätt att använda oss av sådana kanaler.

I Kalmar län planerar man bland annat att sätta ihop en grupp vars uppgift är att ta fram en idébank för vilka nya vägar och nya ”grepp” som kan tas i arbetet med kulturarvsfrågor. Gruppen ska sedan undersöka möjliga samverkans- och finansieringsformer för att förverkliga dessa idéer. Exempel på idéer som redan finns är bland annat, att genomföra fler inventerings- och dokumentationsprojekt i bred samverkan där museer, skola och föreningsliv arbetar tillsammans samt att initiera en ”kultur- och naturbuss” som reser med hela länet som arbetsplats och besöker folk på deras egna platser.

I Västmanlands län planerar man ett projekt för högstadieungdomar – en grupp som vanligt vis inte tillfrågas om sin inställning till kulturarv. Genom ett trestegsprojekt, som inbegriper såväl en enkätundersökning som arbete i fält på teman som ”Vad är en kulturmiljö?” och ”Vem bestämmer vad som ska bevaras?”, är det tänkt att ungdomarna ska manas till eftertanke och egna ställningstaganden kring sitt kulturarv.

Hallands län planerar bland annat seminarieverksamhet riktat mot ägare, brukare, massmedia och skola. Arbetet i skolan kommer att följas upp genom att kulturarvsfrågorna integreras i skolundervisningen samt via en Internetenkät.

Hemsida

Projektgruppen kommer fortsättningsvis att arbeta med att hemsidan ska fungera som ett aktivt stöd i arbetet med Agenda kulturarv. För att utveckla funktionerna ytterligare kommer arbetet med att ta fram en egen hemsida för Agenda kulturarv inom kort att påbörjas. Målet är att bland annat kunna erbjuda ett nationellt kalendarium och diskussionsforum samt att ge möjlighet för alla att kunna följa vad som händer i projektet.

Inspirationsskrift

Inför Fas 2 arbetar en referensgrupp med planeringen av en inspirationsskrift som syftar till att ge inspel i den mer ideologiska diskussion som kommer att föras under Fas 2. Skriften som kritiskt ska behandla kulturarv och kulturarvsfrågornas roll i samhället kommer att delas ut inför de nationella seminarierna i november 2002. Innehållet kommer till exempel att bestå i fördjupade konsekvensanalyser av det material som har samlats in under Fas 1.

Nationella seminarier

I november 2002 kommer tre nationella seminarier att anordnas i olika delar av landet. Seminarierna är öppna för alla i landet och kommer att ha samma innehåll och utformning. Exakt innehåll är ännu inte fastslaget, men tanken är att Fas 1 ska redovisas och att analysen av resultatet ska starta diskussionen som ska föras i Fas 2. Seminarierna arrangeras av Agenda kulturarvs projektgrupp och ”värdlän” gemensamt.

Fas 2

Syftet med Fas 2 är att skissera riktlinjerna för programförklaringen genom att tolka det material som samlats in under Fas 1 och utifrån detta diskutera konsekvenser och möjliga förhållningssätt för kulturarvsområdet. Vidare syftar Fas 2 till att i dialog med andra aktörer diskutera vår roll i samhället med utgångspunkt i vad vi och andra tycker. Diskussionen ska i slutänden knytas ihop till slutsatser och strategier.

Utvärdering

Samordningsgruppen och projektgruppen har gemensamt utfört en SWOT-analys med Agenda kulturarvs verksamhet i fokus. Efter att ha identifierat projektets styrkor och svagheter samt möjligheter och hot har strategier tagits fram för att tillvarata styrkor och möjligheter samt motverka och möta svagheter och hot.

Under projektets gång kommer system för utvärdering av arbetet att upprättas. Utvärderingen kommer att ha två huvudinriktningar där den ena handlar om hjälp till egen utvärdering för projektets aktörer, och den andra handlar om kontinuerlig utvärdering av projektet som helhet. Syftet med utvärderingen är att erfarenheterna från arbetet med Agenda kulturarv, när projektet avslutats, ska återföras till den löpande verksamheten. Diskussjoner om på vilket sätt projektet ska följas upp och utvärderas förs för närvarande.

Se vidare i bilaga 1, *Projektplan*.